

MAKTABINING

- “ ” SINF RAHBARI

NING

TARBIYAVIY SOAT ISH REJASI VA DARS ISHLANMASI

1–SINF

№	O‘tiladigan mavzular	Soat	Taxminiy	O‘tish
1	O‘zbekiston-ona vatanim!	1		
2	Tabiatni muhofaza qilish.	1		
3	Mening kun tartibim.	1		
4	Ustozga ta’zim! (Ustoz va murabbiylar kuni munosabati bilan)	1		
5	Xavfsizlik nima?	1		
6	4-oktabr butun jahon xayvonlarni himoya qilish kuni.	1		
7	Tejamkorlik haqida suhbat.	1		
8	Ona tilim – jonu dilim.	1		
9	Oltin kuz ertaklari.	1		
10	Ta’til taassurotlari.	1		
11	Bayrog‘imiz – faxrimiz.	1		
12	Ertaklar yaxshilikka – yetaklar.	1		
13	Qomusimiz–baxtimiz (8-dekabr – Konstitutsiya kuni munosabati bilan).	1		
14	Madhiyani kuylaylik (10-dekabr - Davlat madhiyasi qabul qilingan kun munosabati bilan).	1		
15	Mas’uliyat nima?	1		
16	Yangi yil muborak (Yangi yil bayrami yaqinlashishi munosabati bilan).	1		
17	Vatan posbonlari (14-yanvar – Vatan himoyachilari kuni munosabati bilan).	1		
18	Mening mahallam.	1		
19	Yaxshi tarbiya - inson ziynati.	1		
20	Bobolarimiz deydilar... (Navoiy va Bobur tavallud kunlari oldidan).	1		
21	Men va mening oilam	1		
22	Bizni dunyo qanday taniydi.	1		
23	Mehribonim onam (8-mart – Xotin-qizlar kuni munosabati bilan).	1		
24	Navro‘z – bahor bayrami (21-mart – Navro‘z bayrami munosabati bilan).	1		
25	Suv hayot manbai.(22-mart butun jahon suv resurslari kuni munosabati bilan)	1		
26	Mehnat-mehnatning tagi rohat.	1		
27	Ona tabiat qo‘ynida.	1		
28	Men sevgan ertak qahramoni.	1		
29	Mening qahramonim.	1		
30	Bobom xotiralari (Xotira va qadrlash kuni oldidan).	1		
31	Ilm va hunar ko‘kka yetkazar.	1		
32	Yoz – o‘tadi soz!	1		
33	Men 1-sinfni tugatdim (Maktab haqida taassurotlarim).	1		
	Jami:	33 soat		

MMIBDO`: _____

Sinf rahbar: _____

Mavzu: O'zbekiston-ona vatanim!

I.Kirish:

Tarbiyaviy mashg'ulotning maqsadi: O'quvchilarda mustaqil vatanimiz bilan faxrlanish va milliy g'urur tuyg'ularini uyg'otish.

Yurt,ona Vatan haqidagi tushunchalarni o'quvchilar ongiga yetkazish.Vatanga muhabbat tuyg'usini tarbiyalash, nutqini o'stirish.

Tarbiyaviy mashg'ulotning jihozi: DVD,disk, tarqatma material,rasmlar.

Tashkiliy qism: O'quvchilarning darsga tayyorgarligi, navbatchi axboroti.

Tayanch kompetensiya elementlari:

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi: televizor, radiyo, telefon orqali berilgan xabarlarni gapirib bera olish.

O'z-o'zini rivojlantirish kompetensiyasi: kattalarni hurmat qilish, ularning nasihatiga amal qilish, jamoat joylarga o'zini tuta bilish.

Milliy va umummadaniy kompetensiyasi: milliy bayramlarni, milliy qadriyatlarni, o'zi yashab turgan tarixiy obidalarni bilish va bir-biridan farqlash.

Ma'naviyat daqiqasi:

Vatan ona, Vatan chamandir,
Vatan quyosh, Vatan osmondir.
Vatan she'rdir, Vatan xayoldir,
Vatan tuproq, Vatan iymondir.

II.Asosiy qism:

Vatan-bu sen,ota-onang,oilang va do'stalring yashayotgan yer. Vatan –bu sen bilan birga yashayotgan qushlar,daraxtlar.

Ko'chadan kelar ekansiz,yuzlab derazalar ichidan o'z uyingiz derazasiga qaraysiz.Nega boshqa derazaga qaramaysiz?Chunki o'sha derazaning ichida sizning vataningiz bor.

Z.M.Bobur o'n ikki yoshida podshoh bo'lgan.U katta harbiy yurishlar qilgan.Hindistonda Andijondan olib borilgan qovunni yeb shoh Bobur yig'lab yuborgan ekan.U vatanini qattiq sog'ingan.Qovun olib borganlar vatanini olib borisholmasdi-da.

Bizning VatanimizO'zbekiston! O'zbekiston –muqaddas Vatan. Aziz bobolarimiz ota-onamiz tug'ilib o'sgan maskan. Biz uchun Vatan bitta! Mamlakat bitta! Bizning go'zal yurtimiz, noyob tabiatimiz, betakror Vatanimiz, bag'ri keng va oliyjanob xalqimiz bor.

Men shu diyorda yashayman. Shu yurtda tug'ilib o'sdim. O'zbekiston juda go'zal diyor. O'zbekistonda go'zal bog'lar, yuksak tog'lar, bepayon dalalar, zilol suvlar, zamonaviy qishloqlar va bir-biridan go'zal shaharlar ko'p. O'zbekistonimizning tabiati xilma-xil bo'lib, go'zallikda tengi yo'q. O'zbekiston jannatmakon diyor.

Bizning yurtimizda yoshlarga juda katta e'tibor qaratilgan. Chunki biz yoshlar O'zbekistonning kelajagimiz. Biz yoshlarning yaxshi yashashimiz, yaxshi ta'lim-tarbiya olishimiz, dam olishimiz uchun barcha shart-sharoitlar yaratilgan. Yurtimizda bizning yaxshi ta'lim-tarbiya olishimiz uchun yangidan-yangi maktablar, akademik litseylar, kollejlari, oliy o'quv yurtlari bunyod etilgan. Biz yoshlarning jismonan baqquvat va sog'lom bo'lishimiz uchun sport inshootlari va maydonlar, suv havzalari qurib bitqazildi.

O'zbekistonning poytaxti - Toshkent shahri. Toshkent juda ko'hna va qadimiy, shu bilan birga zamonaviy shahardir. Toshkent shahri respublikamizning yuragi hisoblanadi. Shu zaminning munosib farzandi bo'lib yashaylik.

Qancha diyorlarda sayr etib yurdim,
Va buyuk hikmatga axir yuz burdim,
Yurtim senda ekan nasibam tugal
Sen onam, sen singlim, yorimsan azal.

Qancha manzillarda tuzdim oshiyon.
Siylangan joyida azizdir inson.
Sen o`zing maskanim, sen o`zing jonim
Ey jonim, jahonim O`zbekistonim.

1991 yil 1-sentabr kuni olamshumul ahamiyatga ega bo`lgan voqea yuz berdi. O`zbekiston Respublikasi Mustaqil deb e`lon qilindi. O`zbekiston tenglikni, hurlikni qo`lga kiritdi. Ona diyorimizni jahon tanidi.

O`zbekiston Respublikasi Birinchi Prezidenti Islom Karimov : “Bizdan ozod va obod Vatan qolishi”, “Shu aziz Vatan barchamizniki. Uning baxt saodati, yorug` istiqboli, farovon kelajagi uchun yashash, kurashish kerak bo`lsa, joningni fido qilish, shu muqaddas zaminda yashayotgan har bir inson uchun baxtdir”, -deb aytganlar.

Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev bejizga “Bolalarimizni birovlarining qo`liga berib qo`ymasdan, ularni o`zimiz tarbiyalashimiz lozim” deb aytmaganlar. Shu sababli ta`limni O`zbekiston Respublikasining ijtimoiy taraqqiyoti sohasida ustuvor yo`nalish, deb e`lon qilingan.

O`zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining 41-moddasida har kimning bilim olish huquqiga egaligi va bepul umumiy ta`lim olish davlat tomonidan kafolatlanishi belgilab qo`yilganligi buning isbotidir.

Prezidentimiz SH.Mirziyoev tashabbusi bilan davlatimizni barqaror va jadal sur`atlar bilan rivojlantirish, olib borilayotgan islohotlar samarasini yanada oshirish maqsadida, 2017-2021 yillarda O`zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo`nalishi bo`yicha Harakatlar strategiyasi ishlab chiqilib, hayotga izchil joriy etilmoqda.

I. Davlat va jamiyat qurilish tizimini takomillashtirish

II. Qonun ustuvorligini ta`minlash va sud-huquq tizimini yanada isloh qilish

III. Iqtisodiyotni rivojlantirish va liberallashtirish

IV. Ijtimoiy sohani rivojlantirish

V. Xavfsizlik, diniy bag`rikenglik va millatlararo totuvlik, o`zaro manfaatli va amaliy tashqi siyosat

III.Yakuniy qism:

Ona Vatanimiz mustaqilligini keng nishonladik. Darhaqiqat, asrlarga ta`tigulik bu yillar mobaynida Yurtboshimiz rahnamoligida xalqimizning farzandlar iqbolini o`ylab, bir maqsadu muddao bilan, bir tanu bir jon bo`lib amalga oshirilgan beqiyos ezgu amallari natijasida bugun mamlakatimizni dunyo tan olmoqda. O`z tanlagan yo`li, o`z aytar so`zi va amali bilan jahonni lol qoldirayotgan davlatimiz tobora barkamollik sari intilayapti

Savol:.

-Biz ham barkamol avlod bo`lishimiz uchun o`zimizda qaysi fazilatlarni tarbiyalamog`imiz darkor?

-(...).

Tarona guruhining “O`zbekiston” qo`shig`i tinglanadi.

-Qo`shiq nima haqida ekan?

-Vatan haqida ekan.

O`quvchilarning javoblaridan so`ng “BBB” metodi orqali vatan haqidagi ma`lumotlar umumlashtiriladi. O`quvchilar aytishadi.O`qituvchi ularning javoblarini xattaxtaga yozadi.

Bilaman

- Yashab turgan diyorum O'zbekiston ekanligini.
- Vatan haqida she'r va maqollarni.

Bilishni xohlayman

- Men vatanimni taraqqiyoti uchun qanday hissa qo'shishim mumkinligini.
- Tarixiy obidalar haqida ma'lumotlarni.

Bilib oldim

- Vatan muqaddas ekanligini,uning har bir qarich yerini e'zozlashimiz kerakligini

Dars yakunida o`quvchilarni rag`batlantiriladi.

MMIBDO`:

Sinf rahbar:

_____
_____

Mavzu: Tabiatni muhofaza qilish

I.Kirish:

Tarbiyaviy mashg'ulotning maqsadi: O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining 50, 55 – moddalari, bu borada yurtimizda olib borilayotgan ishlar asosida mavzuni tushuntirish
O'quvchilarda ekologik bilim va ko'nikmalarni shakllantirish.

Tayanch kompetensiya elementlari:

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi: televizor, radiyo, telefon orqali berilgan xabarlarni gapirib bera olish.

O'z-o'zini rivojlantirish kompetensiyasi: kattalarni hurmat qilish, ularning nasihatiga amal qilish, jamoat joylarga o'zini tuta bilish.

Milliy va umummadaniy kompetensiyasi: milliy bayramlarni, milliy qadriyatlarni, o'zi yashab turgan tarixiy obidalarni bilish va bir-biridan farqlash.

Tabiatni asrashga oid huquqiy ongini o'zlashtirish

Tarbiyaviy mashg'ulotning jihozi: rangli rasmlar, tarqatma materiallar.

Tarbiyaviy mashg'ulotning borishi

I. Tashkiliy qism:

O'quvchilarning mashg'ulotga tayyorgarligi.

Tezkor savollarga tezkor javoblar asosida

1.Yeb to'ymas hasharot? (Chigirtka)

2.Asalxo'r hayvon? (Ayi)

O'quvchilar tuzib kelgan hikoyalarini o'qib berishadi, chizgan rasmlari orqali izohlashadi.

O'qituvchi o'quvchilar fikrini umumlashtiradi, xulosalaydi.

II .Asosiy qism:

Matn ustida ishlash

O'qituvchi: Ona tabiatdan oqilona foydalanish deganda nimani tushunasiz?

(...)

O'zbekiston Respublikamiz mustaqillikka erishishi bilanoq o'zining bir qator qonunlari, eng avvalo, Asosiy qonuni-Konstitutsiyada atrof-muhitni toza saqlash va uni muhofaza qilishga e'tibor berildi. Tabiatni muhofaza qilish to'g'risida 50,55 moddalar qabul qilingan.

Ushbu moddalar o'quvchilarga yodlatiladi, mazmuni tushuntiriladi.

“Fuqarolar atrof tabiiy muhitga ehtiyotkorona munosabatda bo'lishga majburdirlar”.

O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining 50-moddasi.

“Фуқаролар атроф, табиий муҳитга эҳтиёткорона муносабатда бўлишга мажбурдирлар”

O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining 55-moddasi.

“Yer, yer osti boyliklari, suv, o'simlik va hayvonot dunyosi hamda boshqa tabiiy zaxiralar umummilliy boylikdir, ulardan oqilona foydalanish zarur va ular davlat muhofazasidir”

MEN - TABIATNI QANDAY ASRASHIM MUMKIN?

Tabiatning chiroyiga chiroy,boyligiga boylik qo`shish uchun o`simlik va hayvonot dunyosini ko`paytirish noyob tabiat go`shalari va yodgorliklarni saqlash, sayyoramiz zarar ko`rayotgan joylarni tiklash va boshqa tabiatni muhofaza qilish ishlarida har bir o`quvchi faol ishtirok etishi kerak.

Tevarak-atrofimizdagi tabiat Ona-zaminimizning bir bo`lagidir.Shu tuproq,shu borliqni ko`z qorachig`imizdek ardoqlashimiz,unga Vatanimizni sevgandek oqilona munosabatda bo`lishimiz kerak.

Insonlar hovli,ko`cha va bog`larni supurib-sidirib ozoda saqlasalar,ulardan chiqqan xazonlarni yoqmasalar,chiqindilarni daryo va kanallardan oqib kelayotgan suvlarga tashlamasalar,hayotbaxsh ne`mat suvni isrof etmasalar,o`simlig- u hayvonlarga g`amxo`r bo`lib parvarish qilsalar ona tabiat ham ularga muruvvat ko`rsatadi.

“Ween” diagrammasi asosida ishlash

1 – tabiatni asrash

2 – tabiatdan noqonuniy foydalanish

3 – xulosa.

III.Yakuniy qism:

O`qituvchi:

Ko`pchilik mamlakatlarning olimlari sayyoramizning kelajakdagi rivojlanishining birdan-bir yo`li tabiat bilan insonlarning o`zaro hamjihatligini ta`minlovchi barqaror rivojlanish deb hisoblaydilar. Hozirgi vaqtda juda ko`p mamlakatlar ichimlik suvi tanqisligiga uchragan.Keling sizlar bilan go`yoki kuchli,bilimdon olimlar singari kelajakka nazar tashlab mana bu jadvalni to`ldirishga va uni izohlashga harakat qilamiz.O`quvchilar fikri jadvalga qaratiladi.Savollar mazmuni tushuntiriladi.O`quvchilarning javoblari (+) ishorasi yordamida belgilab boriladi.

-Darsda nimalarni bilib oldingiz?

-Tabiatni qanday asrash mumkin ekan?

Dars yakunida o`quvchilarni rag`batlantiriladi.

MMIBDO`:

Sinf rahbar:

_____
_____

Mavzu: "Mening kun tartibim"

I. Kirish:

Tarbiyaviy mashg'ulotning maqsadi: O'quvchilarga kun tartibi haqida tushuncha berish, kun tartibini tuzishga o'rgatish.

O'quvchilarga sog'lom turmush tarzi bu kun tartibiga rioya qilish orqali amalga oshishi haqida tushuncha berish;

Tayanch kompetensiya elementlari:

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi: televizor, radiyo, telefon orqali berilgan xabarlarni gapirib bera olish.

O'z-o'zini rivojlantirish kompetensiyasi: kattalarni hurmat qilish, ularning nasihatiga amal qilish, jamoat joylarga o'zini tuta bilish.

Milliy va umummadaniy kompetensiyasi: milliy bayramlarni, milliy qadriyatlarni, o'zi yashab turgan tarixiy obidalarni bilish va bir-biridan farqlash.

Tarbiyaviy mashg'ulotning jihozi: tarqatma material, rasmlar.

Tarbiyaviy mashg'ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism: O'quvchilarning darsga tayyorgarligi, navbatchi axboroti.

II. Asosiy qism:

Buyuk hakim Ibn Sinoning uqtirishicha, insonning qancha umr ko'rishi uning o'ziga bog'liq. Sog'lom bo'lish uchun inson kundalik hayotda qator qoidalarga amal qilmog'i kerak. Ertalabki badantarbiya, sayr qilish, to'g'ri ovqatlanish, dam olish, sport bilan shug'ullanish, ozodalikka rioya qilish sog'lom bo'lish va uzoq umr ko'rishning asosiy shartlaridir. Salomatlikni saqlashda to'g'ri ovqatlanish muhim ahamiyatga ega. Tibbiyot ilmining ustozlaridan biri bo'lgan Gippokrat: «Bizning ovqatimiz – bizning dori-darmonimiz», – deb bekorga aytmagan. Biz tanamiz uchun zarur bo'lgan kuch-quvvat va darmondori larni ovqat orqali olamiz. Tarkibida yod moddasi kam mahsulotlarni muntazam iste'mol qilaversak, tez charchaydigan, serzarda, kamharakat bo'lib qolishimiz mumkin. Temir moddasiga boy oziq-ovqatlarni kam iste'mol qilish natijasida esa odam kamqon, kasallikka chalinuvchan, asabiy bo'lib qoladi.

Qadimda Sharq tabobatida kasalliklarni eng avvalo ovqat bilan davolashga harakat qilingan. Ovqatdan davo topilmagan holatlardagina dori-darmon va boshqa tibbiy muolajalar buyurilgan. Odamning tanasi sog'lom bo'lsa, ruhi ham tetik bo'ladi. O'qishi a'lo, ishida unum bo'ladi. Keling, shu o'rinda Samad bilan Ravshanning kun tartibini ko'rib chiqaylik.

Samadning kun tartibi

Samad o'ta injiq va qaysar bola. U har kuni yarim tungacha televizor tomosha qiladi. Ertalab esa barvaqt uyg'onishni istamaydi. Bazo'r o'rnidan turib, apil-tapil yuvinadi. Ba'zan nonushta qilishga ham ulgurmaydi, och-nahor maktabga jo'naydi. Darslarda esnab, lanj holatda o'tiradi. O'qituvchisining aytgan gaplari qulog'iga kirmaydi. Maktabdan kela solib ko'chaga chopadi. Samadning har kuni shu zayilda o'tadi. Shu bois uning rangi siniq, ishtahasi yo'q, fanlarni o'zlashtirish darajasi ham past.

Ravshanning kun tartibi

Ravshan esa kun tartibiga qat'iy amal qiladi. U o'z vaqtida uxlaydi. Ertalab barvaqt turib, badantarbiya bilan shug'ullanadi. Tishlarini tozalab, yaxshilab yuvinadi. Onasi tayyorlagan nonushtani ishtaha bilan yeb, maktabga yo'l oladi. Darslarda hushyor turadi, o'qituvchisining savollariga javob beradi, topshiriqlarni bajaradi. Maktabdan kelib, onasiga yordamlashadi. Mahalladagi kurash sport to'garagiga borib, o'rtoqlari bilan birga mashq qiladi. O'z vaqtida ovqatlanib, darslarini tayyorlaydi.

III. Yakuniy qism:

Aziz o'quvchi, o'ylaymizki, Samad va Ravshanning kun tartibidan o'zingiz tegishli xulosa chiqarib olasiz. Dars yakunida o'quvchilarni rag'batlantiriladi.

MMIBDO':

Sinf rahbar:

_____

_____

Mavzu: “Ustozga taʼzim”(Ustozlar va murabbiylar kuni munosabati bilan)

I.Kirish:

Tarbiyaviy mashgʻulotning maqsadiOʻquvchilarda ustozlarga nisbatan mehr uygʻotish; ustozning qanchalik oʻquvchilarga mehri yuksak ekanligini taʼriflash ; oʻquvchilarni qalbida mehr-oqibat hislatlarini uygʻotish

Tayanch kompetensiya elementlari:

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi: televizor, radiyo, telefon orqali berilgan xabarlarini gapirib bera olish.

Oʻz-oʻzini rivojlantirish kompetensiyasi: kattalarni hurmat qilish, ularning nasihatiga amal qilish, jamoat joylarga oʻzini tuta bilish.

Milliy va umummadaniy kompetensiyasi: milliy bayramlarni, milliy qadriyatlarni, oʻzi yashab turgan tarixiy obidalarni bilish va bir-biridan farqlash.

Tarbiyaviy mashgʻulotning jihozi: tarqatma material,rasmlar.

Tarbiyaviy mashgʻulotning borishi:

Tashkiliy qism: Oʻquvchilarning darsga tayyorgarligi, navbatchi axboroti.

Maʼnaviyat daqiqasi.

-Oʻqituvchi:

Azaldan ustozni ulugʻlar xalqim,

Ularga ezgulik tilamoq haqqim.

Bunchala buyuksiz, bunchalar zukko,

Umringiz moʻjiza-yetmaydi aqlim.

Ustozni eʼzozlash azaliy odat,

Shogirdning kamoli ustoz uchun baxt.

Millionlar qalbida soʻnmas mayoqsiz

Bir duo tilamoq insoniy burchim.

-Bolajonlar, ayting-chi bu misralar kim haqida ekan?

-Oʻquvchi: shogirdning ustoziga tilaklari haqida ekan.

-Oʻqituvchi: Demak bugungi suhbatimiz ustoz va murabbiylar haqida ekan.

II.Asosiy qism:

Haqiqatdan ham ustoz, murabbiy shunday buyuk, ulugʻ insonki, ular ustoz va shogird quyosh va oyga oʻxshaydi. Oy quyoshdan nur olib, borliqni yoritgani kabi, shogird ham ustozdan ziyo olib, hayot mashʼalini yoqadi. Ustoz bu oʻqituvchi, ustoz-bu kasb hunar, ish oʻrgatuvchidir. Ustoz qalb meʼmori, murabbiy axloq, odob, insoniylik fanidan saboq beruvchi inson qalbiga yoʻl topuvchi zot. Ustoz, murabbiy, muallim, oʻqituvchi soʻzlari magʻrur jaranglaydi. Nechogʻ baxtiyorman, taʼzimda shu tob, Ne odam boʻlardim qoʻlimda kitob sizning shaʼningizga bitmoqdaman bayt. Biror harf tanimay tursaydim loqayd. Oʻqituvchi hayot charogʻboni. U yosh avlodga ilm-fan asoslarini oʻrgatadi. Muallim oʻz oʻqivchisini oʻz farzandidak asrab avaylaydi, kamolga yetkazadi. U oʻz oʻquvchisini eng yaxshi inson boʻlib yetishini istaydi, kamolini, kelajagini koʻrishni istab, bilim beradi. Oqituvchi-ustoz avvalom bor oʻz fanining fidoyisi, aqlli, dono va birinchi oʻringda haqiqiy inson boʻlishi, lozim. Shu bois u bolaga maʼnaviy ozuqa beradi. Tashqi-qiyofasi yurish-turishi, muomalasi, suxanligi, axloq-adobi bilan oʻz shogirdlariga oʻrnak boʻladi. Hatto maktabda bolaning ota-onasini oʻrnini bosadi. Ustoz-murabbiy, oʻqituvchi, shogird uchun misoli koʻzgu, oʻqituvchi oʻsha koʻzguga boqib, oʻz aksini koʻradi va oʻzidagi nuqsonlarni toʻgʻrilab boradi.

Gʻunchalar ochilib boʻlishganda rom,

Barchasin ardoqlab etdim ehtirom,

Mehrimning sharobin tutdim toʻla jom

Faxrga sharafdir ustoz degan nom.

Muallim «maʼnaviy padar» hisoblanadi. «Ustoz-otangdan ulugʻ»-deb bejiz aytishmagan. Bu hikmatda olam-olam maʼno bor. Shuning uchun ham ulugʻ bobomiz Alisher Navoiy ustoz, murabbiylarga yuksak baho bergan.Chunki ustoz shogirdiga mehr-muhabbat, odob-axloq, mehr-muruvvat va mehr oqibat tuygʻusini singdiradi. Qalb harorati bilan shogird yuragidan joy oladi va unga oʻzidagi bor bilimni va ilmni oʻrgatadi. Endi, aziz oʻquvchilar, sizlar yod olgan turli-xil sheʼrlardan bahramand boʻlamiz. Oʻquvchilar yod olgan sheʼrlari tinglanadi.

III.Yakuniy qism:

Dunyoda kasblar koʻp, har birining hayotda oʻz oʻrni, oʻz ahamiyati bor. Lekin ular orasida shunday ulugʻ kasb borki, boshqa barcha kasblar uning negizida shakllanadi va taraqqiy etadi. Bu olijanob kasb – muallimlikdir. Oʻqituvchilikni koʻp qirrali, sermazmun, murakkab faoliyati zahirida yosh avlodni barkamol shaxs sifatida tarbiyalash, ularni ilm- fan sirlaridan boxabar etish kabi muhim vazifalar yotadi. "Ustoz otangday ulugʻ" deyishadi

Dars yakunida oʻquvchilarni ragʻbatlantiriladi.

MMIBDOʻ:

Sinf rahbar:

_____
_____

Mavzu: “Xavfsizlik nima”

I.Kirish:

**Tarbiyaviy mashg`ulotning maqsadi:** O`quvchilarda bugungi murakkab globallashuv davrida butun dunyoga tarqalib borayotgan din niqobidagi ekstremizm va terrorizmning yoshlar hayoti va kelajagiga solayotgan tahdidlari haqida tushunchalar hosil qilib, ularda ogohlik, hushyorlik va jaholatga qarshi ma`rifat bilan kurashish xislatlarini tarbiyalash. ularni zo`ravonlik, hayosizlik va shafqatsizlikni tashviq qilishga qaratilgan har qanday xatti-harakatlardan himoya qilish, o`quvchilarda ichkilikbozlik, giyohvandlik va «ommaviy madaniyat» kabi bizga yot illatlarga qarshi immunitetni shakllantirish;

Tayanch kompetensiya elementlari:

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi: televizor, radiyo, telefon orqali berilgan xabarlarni gapirib bera olish.

O`z-o`zini rivojlantirish kompetensiyasi: kattalarni hurmat qilish, ularning nasihatiga amal qilish, jamoat joylarga o`zini tuta bilish.

Milliy va umummadaniy kompetensiyasi: milliy bayramlarni, milliy qadriyatlarni, o`zi yashab turgan tarixiy obidalarni bilish va bir-biridan farqlash.

Tarbiyaviy mashg`ulotning jihozi: tarqatma material, rasmlar.

Tarbiyaviy mashg`ulotning borishi:

O`qituvchi:

Bugun biz tez sur`atlar bilan o`zgarib borayotgan, insoniyat hozirga qadar boshidan kechirgan davrlardan tubdan farq qiladigan o`ta shiddatli va murakkab bir zamonda yashamoqdamiz. Axborotlar asri deb yuritilayotgan bu davrda biz o`zimizni-o`zimiz himoya qilmog`imiz lozim. Chunki internet tarmoqlarida berilayotgan har xil ko`ngil ochar hamda zo`ravonlikka moyva sport mashg`illik hissini kuchaytiruvchi o`yinlar zahirida yurtga, millatga bo`lgan tahdid yashiringandir. Shuning uchun har birimiz bunday o`yinlardan yiroq bo`lishimiz, bo`sh vaqtlarimizni mazmunli o`tkazishimiz kerak. Har xil to`garaklar va sport mashg`ulotlari sog`lom turmush tarzimizning bir bo`lagiga aylanmog`i darkor.

Har xil spirtli ichimliklar va giyohvand moddalar inson ongini zaiflashtiradi. Boylikka o`chlik esa tubanlikka yetaklaydi.

Bilimlarning etarli emasligi esa har xil diniy oqimlar ta`siriga tushib qolib, oila hamda yurt tinchligiga rahna solishiga olib keladi.

Shuning uchun inson doima bilim olishga intilishi, zararli illat va odatlardan yiroq bo`lishi zarurdir.

III.Yakuniy qism:

1-topshiriq

Klaster usulida ichkilikbozlikning ijobiy va salbiy tomonlari haqida so`zlab berish topshiriladi.

2- topshiriq

Klaster usulida internet tarmog`ining faodali va zararli oqibatlar haqida so`zlash

Dars yakunida o`quvchilarni rag`batlantiriladi.

MMIBDO`:

Sinf rahbar:

_____
_____

Mavzu: 4-oktabr butun jahon xayvonlarni himoya qilish kuni.

I.Kirish:

Tarbiyaviy mashg'ulotning maqsadi: O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining 50, 55 – moddalari, bu borada yurtimizda olib borilayotgan ishlar asosida mavzuni tushuntirish O'quvchilarda ekologik bilim va ko'nikmalarni shakllantirish.

Tayanch kompetensiya elementlari:

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi: televizor, radiyo, telefon orqali berilgan xabarlarni gapirib bera olish.

O'z-o'zini rivojlantirish kompetensiyasi: kattalarni hurmat qilish, ularning nasihatiga amal qilish, jamoat joylarga o'zini tuta bilish.

Milliy va umummadaniy kompetensiyasi: milliy bayramlarni, milliy qadriyatlarni, o'zi yashab turgan tarixiy obidalarni bilish va bir-biridan farqlash.

Tabiatni asrashga oid huquqiy ongini o'zlashtirish

Tarbiyaviy mashg'ulotning jihozi: rangli rasmlar, tarqatma materiallar.

Tarbiyaviy mashg'ulotning borishi

Tashkiliy qism:

O'quvchilarning mashg'ulotga tayyorgarligi.

Tezkor savollarga tezkor javoblar asosida

1.Yeb to'ymas hasharot?

(Chigirtka)

2.Asalxo'r hayvon?

(Ayi)

O'quvchilar tuzib kelgan hikoyalarni o'qib berishadi, chizgan rasmlari orqali izohlashadi.

O'qituvchi o'quvchilar fikrini umumlashtiradi, xulosalaydi.

II .Asosiy qism:

Matn ustida ishlash

O'quvchilarda bugungi murakkab globallashuv davrida butun dunyoga tarqalib solayotgan din niqobidagi ekstremizm va terrorizmning yoshlar hayoti va kelajagiga solayotgan tahdidlari haqida tushunchalar hosil qilib, ularda ogohlik, hushyorlik va jaholatga qarshi ma'rifat bilan kurashish xislatlarini tarbiyalash, ularni zo'ravonlik, hayosizlik va shafqatsizlikni tashviqot qilishga qaratilgan har qanday xatti-harakatlardan himoya qilish, o'quvchilarda ichkilikbozlik, giyohvandlik va «ommaviy madaniyat» kabi bizga yot illatlarga qarshi immunitetni shakllantirish

MEN - TABIATNI QANDAY ASRASHIM MUMKIN?

Tabiatning chiroyiga chiroy, boyligiga boylik qo'shish uchun o'simlik va hayvonot dunyosini ko'paytirish noyob tabiat go'shalari va yodgorliklarni saqlash, sayyoramiz zarar ko'rayotgan joylarni tiklash va boshqa tabiatni muhofaza qilish ishlarida har bir o'quvchi faol ishtirok etishi kerak.

Tevarak-atrofimizdagi tabiat Ona-zaminimizning bir bo'lagidir. Shu tuproq, shu borliqni ko'z qorachig'imizdek ardoqlashimiz, unga Vatanimizni sevgandek oqilona munosabatda bo'lishimiz kerak.

Insonlar hovli, ko'cha va bog'larni supurib-sidirib ozoda saqlasalar, ulardan chiqqan xazonlarni yoqmasalar, chiqindilarni daryo va kanallardan oqib kelayotgan suvlarga tashlamasalar, hayotbaxsh ne'mat suvni isrof etmasalar, o'simlig- u hayvonlarga g'amxo'r bo'lib parvarish qilsalar ona tabiat ham ularga muruvvat ko'rsatadi.

“Ween” diagrammasi asosida ishlash

1 – tabiatni asrash

2 – tabiatdan noqonuniy foydalanish

3 – xulosa.

III.Yakuniy qism:

O'qituvchi:

Ko'pchilik mamlakatlarning olimlari sayyoramizning kelajakdagi rivojlanishining birdan-bir yo'li tabiat bilan insonlarning o'zaro hamjihatligini ta'minlovchi barqaror rivojlanish deb hisoblaydilar. Hozirgi vaqtda juda ko'p mamlakatlar ichimlik suvi tanqisligiga uchragan. Keling sizlar bilan go'yoki kuchli, bilimdon olimlar singari kelajakka nazar tashlab mana bu jadvalni to'ldirishga va uni izohlashga harakat qilamiz. O'quvchilar fikri jadvalga qaratiladi. Savollar mazmuni tushuntiriladi. O'quvchilarning javoblari (+) ishorasi yordamida belgilab boriladi.

-Darsda nimalarni bilib oldingiz?

-Tabiatni qanday asrash mumkin ekan?

Dars yakunida o'quvchilarni rag'batlantiriladi.

MMIBDO`:

Sinf rahbar:

_____
_____

Mavzu: Tejamkorlik haqida

Kun shiori: “Mol-mulkni behuda isrof qilish–aqlsizlik, boylikni o`ylamasdan sarflash – tanazzul alomatidir”

Tayanch kompetensiya elementlari:

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi: televizor, radiyo, telefon orqali berilgan xabarlarni gapirib bera olish.

O`z-o`zini rivojlantirish kompetensiyasi: kattalarni hurmat qilish, ularning nasihatiga amal qilish, jamoat joylarga o`zini tuta bilish.

Milliy va umummadaniy kompetensiyasi: milliy bayramlarni, milliy qadriyatlarni, o`zi yashab turgan tarixiy obidalarni bilish va bir-biridan farqlash.

Hikmat

Maqsad: O`quvchilarni tejamkorlikka o`rgatish, ortiqcha isrofgarchilikka yo`l qo`ymaslikni uqtirish.

Natija: O`quvchilarning erkin fikrlashi, tassurotlari va olgan xulosasi.

**Foydalanadigan ko`rgazmali qurollar:** O`zbekiston Respublikasi Prezidenti Islom Karimovning: “Yuksak ma`naviyat-yengilmas kuch”, “O`zbekiston mustaqillikka erishish ostonasida”, Pedagogika, Qobusnoma, Mashriq zamin Hikmat bo`stoni, Abdulla Avloniy tanlangan asarlar, shiorlar, plakatlar, devoriy gazetalar, slaydlar, tarqatma materiallar.

Doskada: “Har qanday narsada isrofgarchilik bor, ammo yaxshilik qilishda bo`lmaydi”

O`qituvchi:

Iqtisod deb pul va mol kabi ne`matlarning qadrini bilmakni aytilur.

Mol qadrini biluvchi kishilar o`rinsiz yerga bir tiyin sarf qilmas, o`rni kelganda so`mni ayamas. Saxovatning ziddi baxillik o`ldig`i kabi iqtisodning ziddi isrofdur. Alloh taolo isrof qiluvchilarni suymas. Iqtisodni riyoya qilgan kishilar hamma vaqt tinch va rohatda yasharlar, arilar qish kunida yemak uchun bol yig`ganidek, boshlariga keladurgan qora kunlarni o`ylab, oq pul yig`urlar. “Toma-toma ko`l bo`ur”, - demishlar. Har narsa ozdan ko`payur.

Ko`pni ozayturg`uchi xotun kishi,

Ozni ko`payturmak erur er ishi.

Hozirgi zamonda maqsudga yetmak, o`z millatiga xizmat qilmak, xalqg`a maqbul bo`lmak uchun ilm va mol lozimdur. Olamdagi hamma millatlarning hol va qudratli mol va boyliklari ila o`lchanadur. Har yerda boy millatlar og`ir kelub, pallani bosub, xo`ja o`lganidek faqirlari yengil kelub, qul va asir bo`lub, osilib qoladur. Mol topmakning eng barakatli yo`llari: hunarchilik, ekinchilik, chorvachilik, savdogarlikdur. Bularning har biriga ham bu zamonamizda bilim lozimdur. Bobolarimizning “Bo`lsa bo`ar, bo`lmasa g`ovlab ketar” zamonlari o`tub, o`niga “Bilgan bitar, bilmagan yitar” zamonni keldi. Amerikaliklar bir dona bug`doy ekub, yigirma qadoq bug`doy olurlar, yovrupolilar o`zimizdan olgan besh tiyinlik paxtamizni kelturub, o`zimizga yigirma besh tiyinga soturlar. Ammo biz osiyolilar, xususan, turkistonlilar, dumba sotub, chandir chaynaymiz, qaymoq berub, sut oshiyimiz. So`zning qisqasi, hozirgi zamonga muvofiq kishi bo`lmak uchun ilm va ma`rifat ila barobar iqtisod, insof, tuganmas sa`y, bitmas g`ayrat olzimdur.

Rasuli akram nabiiyi muhtaram sallallohu alayhi vasallam afandimiz: “So`ng zamonlarda dinni saqlamak mol ila bo`lur. Iqtisod uzra harakatli kishilar faqir bo`lmas”, - demishlar. Yana: “Har narsada o`rta iqtisod yo`lini tutmak lozimdur. Ifrot va tafritdan ihtiroz qilmaq kerak, hatto din amrinda ham biro dam ortuq so`fiylik sotsa, oxirida o`zi mag`lub bo`lur”, - demishlar.

Xalq ichinda mo`tabar bir narsa yo`q davlat kabi,

Bo`lmag`ay davlat jahonda quvvat-u sihat kabi.

Iqtisod, insof ziynatdur vujudi odama,

Yaxshi ne`mat yo`q kishiga sa`y ila g`ayrat kabi.

Abdulla Avloniy

Topshiriq:

Oilada tajamkorlikning	
Afzalligi	Kamchiligi
Xulosa:	

Izoh: O`qituvchi jarayonni kuzatishda samimiylikka, o`quvchilarning o`zlarini odob-axloq me`yorlariga e`tiborli bo`lishlikka, faollikka, jonkuyarlikka va talabchanlikka, tezkorlikka, ijodkorlikka undab boradi. (O`qituvchi Avloniyning fikrlariga bugungi kundagi oilaga tajamkorlikda nimalarga e`tibor berish kerakligini bog`lab ketadi)

Dars yakunida o`quvchilarni rag`batlantiriladi.

MMIBDO`:

Sinf rahbar:

_____
_____

Mavzu: Ona tilim- jonu dilim

(O`z.Res.”Davlat tili haqida”gi Qonun qabul qilingan kun munosabati bilan)

I.Kirish:

Tarbiyaviy mashg`ulotning maqsadi:

Davlat tili o`zbek tilining uzoq va boy tarixi haqida ma`lumot berish; Ona tilimizga bo`lgan hurmat e`tiborini oshirish; Mustaqillik yillarida ona tilimizning rivojlanishi uchun qilinayotgan ishlar borasida dunyoqarashini kengaytirish.

Tayanch kompetensiya elementlari:

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi: televizor, radiyo, telefon orqali berilgan xabarlarni gapirib bera olish.

O`z-o`zini rivojlantirish kompetensiyasi: kattalarni hurmat qilish, ularning nasihatiga amal qilish, jamoat joylarga o`zini tuta bilish.

Milliy va umummadaniy kompetensiyasi: milliy bayramlarni, milliy qadriyatlarni, o`zi yashab turgan tarixiy obidalarni bilish va bir-biridan farqlash.

Tarbiyaviy mashg`ulotning jihozi: DVD,disk,plakatlar

Tarbiyaviy mashg`ulotning borishi:

Tashkiliy qism: O`quvchilarning darsga tayyorgarligi, navbatchi axboroti.

Ma`naviyat daqiqasi:

O`zbekiston respublikasining davlat madhiyasini kuylash.

Tillar ichra durdonasan ona tilim,

Mening uchun yagonasan ona tilim.

Shakar-u bol so`zlaringdan aylanayin,

Go`zallikda shohonasan ona tilim.

II.Asosiy qism:

Bolajonlar.she`r nima haqida ekan?(....)

Barakalla! Demak,bugungi tarbiyaviy mashg`ulotimizni “Ona tilim-jonu dilim” ruknida o`tkazamiz.

O`zbekiston Respublikasi mustaqillik yillari arafasida 1989-yil 21-oktabrda O`zbekiston Respublikasining “Davlat tili haqida”gi Qonun qabul qilingan. Shu bois har yili 21-oktabrni til bayrami sifatida nishonlaymiz.

O`zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining 4-moddasida shunday deyilgan:

“O`zbekiston Respublikasining davlat tili o`zbek tilidir. O`zbekiston Respublikasi o`z hududida istiqomad qiluvchi barcha millat 1va elatlarning tillari, urf-odatlar va an`analari hurmat qilinishini ta`minlaydi, ularning rivojlanishi uchun sharoit yaratadi.”

-Davlat tili deganda nimani tushunasiz? (O`quvchilarning fikrini tinglash ,kerak bo`lsa to`ldirish)

Davlat tili deganda shu davlat hududida asosiy so`zlashuv vositasi bo`lgan tilga tushuniladi. Bizning davlatimizda asosiy so`zlashuv vositasi bo`lgan til o`zbek tilidir. Barcha davlat hujjatlari davlat tilida yoziladi, yig`inlar, anjumanlar shu tilda olib boriladi.

Ayniqsa, o'zbek adabiy tilining vujudga kelishida va uning rivojlanishida Alisher Navoiyning o'rni beqiyosdir. U o'zining ko'plab ilmiy va badiiy asarlarida o'zbek tili boy tillardan biri ekanligini amaliy va nazariy isbotlab berdi.

Turk tilida chu tortib men alam,
Ayladim ul mamlakatni yak qalam.

Kishining ona tiliga hurmat- e'tibori shu tilda to'g'ri va ravon so'zlashi, chiroyli va savodli yozishida ko'rinadi. Inson o'z ona tilini qanchalik yaxshi bilsa, uning boyliklaridan shunchalik bahramand bo'ladi.

Prezidentimiz Islom Karimov o'zining "Yuksak ma'naviyat-yengilmas kuch" kitobida ona tili haqida quyidagi fikrlarni bildirgan:

"Jamiki ezgu fazilatlar inson qalbiga, avvalo, ona allasi, ona tilining betakror jozibasi bilan singadi. Ona tili- bu millatning ruhidir".

Ona tilimiz davlatlararo muloqotlarda, dunyoning nufuzli minbarlarida, xalqaro anjumanlarda ham keng qo'llanmoqda. U istiqlol yillarida milliy g'urur manbariga, mustaqilligimiz timsoliga aylanib qoldi.

III. Yakuniy qism:

Ona tilim endi sira ko'rma zavol,
Barcha tillar davrasida bo'l barkamol,
Lotin yozuv so'zlaringga bo'ldi jamol,
Dunyo xalqi jamolingga hamisha lol.

Ona tilini chuqur bilgan kishi Vatan tarixini ham yaxshi biladi. Tilga e'tiborli bo'lish, uning sofligini saqlash va xushmuomala bo'lish insonning ziynatidir.

Shu bilan birga, chet tillarini bilish bugungi kun yoshlari uchun juda zarur. Ota -bobolarimiz "Til bilgan-el biladi", deb bejiz aytishmagan va ko'p til bilgan kishilarni qadrlashgan.

Dars yakunida o'quvchilarni rag'batlantiriladi.

MMIBDO`:

Sinf rahbar:

_____
_____

**Ushbu tarbiyaviy soatni to`liq olishni
istaysizmi? Unda biz bilan bog`laning.
Biz bilan bog`laning va tarbiyaviy
soatni yuklab oling!**

**BIZ BILAN BOG`LANISH
Telegram: @Lider_Admin
Telefon: +998(99)005-22-44
Agar telefongan javob bera olmasak telegram
orqali bog`laning.**